

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
Szef Krajowej Administracji Skarbowej

DAS2.9011.42.2023.7.AAKT

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

**ZGODNIE Z ART. 127 UST. 5 LIT. B ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1303/2013,
ART. 7 UST. 3 ORAZ ZAŁĄCZNIKIEM IX ROZPORZĄDZENIA WYKONAWCZEGO
KOMISJI (UE) NR 2015/207**

ZA OKRES OD 1.07.2022 DO 30.06.2023

**PROGRAM OPERACYJNY
RYBACTWO I MORZE
na lata 2014-2020**

NR KODU CCI 014PL14MFOP001

Warszawa, luty 2024

Spis treści

Wykaz skrótów	5
1. Wprowadzenie	7
1.1. Wskazanie IA i innych jednostek, które uczestniczyły w przygotowaniu sprawozdania ..	7
1.2. Okres odniesienia (rok obrachunkowy)	7
1.3. Czas realizacji audytu (okres, w trakcie którego wykonano audyt)	7
1.4. Wskazanie programu lub programów operacyjnych objętych sprawozdaniem wraz z ich IZ i IC.....	8
1.5. Opis kroków podjętych w celu przygotowania sprawozdania i sporządzenia opinii audytowej.....	8
2. Istotne zmiany w systemie lub systemach zarządzania i kontroli	9
2.1. Szczegółowe informacje na temat wszelkich istotnych zmian w systemach zarządzania i kontroli związanych z obowiązkami IZ i IC, w szczególności w odniesieniu do przekazywania funkcji nowym IP oraz potwierdzenie ich zgodności z art. 72, 73 oraz 74 rozporządzenia 1303/2013 na podstawie audytów przeprowadzonych przez IA na mocy art. 127 tego rozporządzenia	9
2.2. Informacja na temat monitorowania desygnowanych instytucji zgodnie z art. 124 ust. 5 i 6 rozporządzenia 1303/2013	11
2.3. Daty, od których zmiany mają zastosowanie, daty zgłaszania zmian IA, jak również wpływ tych zmian na prace audytowe	11
3. Zmiany strategii audytu	12
3.1. Szczegółowe informacje na temat wszelkich zmian, które wprowadzono do strategii audytu oraz ich uzasadnienie	12
3.2. Różnice między zmianami wprowadzanymi lub proponowanymi na późniejszym etapie, które nie mają wpływu na czynności przeprowadzone podczas okresu referencyjnego a zmianami przeprowadzonymi w trakcie okresu referencyjnego, które mają wpływ na audyt i jego wyniki	12
4. Audyty systemu	13
4.1. Szczegółowe informacje na temat podmiotów (w tym IA), które przeprowadziły audyty prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli	13
4.2. Opis podstawy przeprowadzonych audytów, w tym odniesienie do stosowanej strategii audytu, ze szczególnym uwzględnieniem metody oceny ryzyka oraz wyników, które doprowadziły do stworzenia planu audytu systemu.....	13
4.3. Opis głównych ustaleń	15
4.4. Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy	16

4.5.	Informacje dotyczące działań następczych w związku z zaleceniami audytu wynikającymi z audytów systemu przeprowadzonych w poprzednich latach obrachunkowych	17
4.6.	Opis niedociągnięć związanych z zarządzaniem instrumentami finansowymi lub innym rodzajem wydatków objętych zasadami szczególnymi (np. pomoc państwa, projekty generujące przychody, uproszczone opcje kosztów), wykrytych podczas audytów systemu oraz opis działań następczych prowadzonych przez IZ w celu uzupełnienia tych braków	17
4.7.	Uzasadnienie poziomu pewności uzyskanego w wyniku audytu systemu (niski/średni/wysoki)	17
5.	Audyty na próbie operacji.....	18
5.1.	Wskazanie podmiotów (w tym IA), które przeprowadziły audyty operacji	18
5.2.	Opis stosowanej metody doboru próby oraz informacje, czy dana metoda jest zgodna ze strategią audytu	18
5.3.	Parametry stosowane w statystycznym doborze próby	20
5.4.	Potwierdzenie zgodności między wydatkami zadeklarowanymi do KE, a populacją (w EUR).....	20
5.5.	Realizacja próby ujemnej jako odrębnej populacji	21
5.6.	Opis przyczyn stosowania niestatystycznego doboru próby	22
5.7.	Analiza najważniejszych wyników audytu operacji	22
5.8.	Wyjaśnienie zastosowanych przez IZ/ IC korekt w roku obrachunkowym, przed wysłaniem do KE zestawienia wydatków oraz będących wynikiem audytu operacji	28
5.9.	Porównanie poziomu błędu z badania i błędu rezydualnego do istotności oraz wyjaśnienie, czy ma to wpływ na opinię audytową	28
5.10.	Informacje o wynikach próby uzupełniającej.....	29
5.11.	Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy oraz informacje na temat podjętych działań naprawczych, szacowanej wysokości błędów oraz możliwych korekt	29
5.12.	Follow-up ustaleń z audytów operacji poczynionych w poprzednich latach, w szczególności ustaleń systemowych	29
5.13.	Wnioski z audytu operacji dotyczące skuteczności systemu zarządzania i kontroli	29
6.	Audyt zestawienia wydatków	31
6.1.	Wskazanie podmiotów, które przeprowadziły audyt zestawienia wydatków.....	31
6.2.	Opis podejścia kontrolnego	31
6.3.	Wskazanie wniosków wyciągniętych z audytu w odniesieniu do kompletności, rzetelności i prawdziwości zestawienia wydatków, w tym wskazanie korekt finansowych, które wprowadzono i ujęto w zestawieniu wydatków w następstwie wyników audytów systemu lub audytów operacji.....	34

6.4.	Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy	36
7.	Działania nadzorcze IA	37
8.	Inne informacje (jeśli dotyczy)	37
8.1.	W stosownych przypadkach informacje na temat zgłoszonych nadużyć finansowych i podejrzeń nadużyć finansowych w kontekście audytów przeprowadzonych przez IA (w tym przypadków wskazanych przez inne krajowe lub unijne organy i związanych z operacjami, w odniesieniu do których IA przeprowadziła audyt), wraz z podjętymi środkami	37
8.2.	W stosownych przypadkach późniejsze wydarzenia, które miały miejsce po złożeniu zestawienia wydatków do IA i przed przekazaniem KE rocznego sprawozdania z kontroli na mocy art. 127 ust. 5 lit. b rozporządzenia 1303/2013 i zostały uwzględnione podczas ustanawiania poziomu pewności i sporządzania opinii przez IA	37
9.	Ogólny poziom pewności	39
9.1.	Wskazanie ogólnego poziomu pewności w odniesieniu do właściwego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli	39
9.2.	Ocena wprowadzonych działań naprawczych i zapobiegawczych	39

Wykaz skrótów

ACL	Aplikacja Audit Command Language
DAS	Departament Audytu Środków Publicznych w Ministerstwie Finansów
DR	Departament Rybołówstwa w MRiRW
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
IA	Instytucja Audytowa
IAS	Izba Administracji Skarbowej
IC	Instytucja Certyfikująca
ICE	Komórka organizacyjna IAS właściwa do audytu środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA
IF	Instrumenty Finansowe
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
KAS	Krajowa Administracja Skarbowa
KE	Komisja Europejska
KO	Kryterium oceny
KWK	Kluczowy wymóg kontrolny
NLB	Najbardziej prawdopodobna wartość błędu
OFiP	Opis Funkcji i Procedur
PZP	Ustawa Prawo zamówień publicznych
REACT-EU PT dla REACT-EU	Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy
RPK	Roczny plan kontroli
PORiM	Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020
RSK	Roczne sprawozdanie z kontroli, o którym mowa w art. 127 ust. 5 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013

RZW	Roczne zestawienie wydatków
SFC2014	System elektronicznej wymiany danych o funduszach unijnych pomiędzy KE i państwami członkowskimi
LIDER	Aplikacja systemu teleinformatycznego ARiMR wspierającego realizację programu operacyjnego PORiM
SZiK	System zarządzania i kontroli
UE	Unia Europejska

1. Wprowadzenie

1.1. Wskazanie IA i innych jednostek, które uczestniczyły w przygotowaniu sprawozdania

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego¹, funkcję IA sprawuje Szef KAS, działający na podstawie ustawy o KAS².

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o KAS, Szefa KAS powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Funkcję Szefa KAS pełni Sekretarz Stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Szef KAS wykonuje swoje zadania za pośrednictwem DAS oraz 16 IAS.

RSK zostało opracowane przez DAS w oparciu o Wytyczną KE do RSK i opinii³ oraz zgodnie ze wzorem określonym w załączniku IX do rozporządzenia 2015/207⁴.

1.2. Okres odniesienia (rok obrachunkowy)

Sprawozdanie dotyczy roku obrachunkowego obejmującego okres od 1.07.2022 do 30.06.2023 – w zakresie wydatków, które zostały certyfikowane przez IC do KE w okresie do 31.07.2023.

1.3. Czas realizacji audytu (okres, w trakcie którego wykonano audyt)

W odniesieniu do badanego roku obrachunkowego IA prowadziła audyt:

- zgodności z prawem i prawidłowości wydatków, o których zwrot wystąpiono do KE w odniesieniu do roku obrachunkowego (i ujętych w zestawieniu wydatków) w okresie od stycznia 2023 do lutego 2024,
- funkcjonowania SZiK w ramach audytu systemu w okresie od kwietnia do października 2023 (I etap audytu systemu) oraz w okresie od października 2023 do lutego 2024 (II etap audytu systemu),

¹ Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2140).

² Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (tj. Dz.U. 2023 poz. 615 ze zm.).

³ Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące rocznego sprawozdania z kontroli i opinii audytowej, które mają składać instytucje audytowe, oraz sposobu postępowania z błędami wykrytymi przez instytucje audytowe do celów ustalania i zgłaszania wiarygodnych łącznych poziomów błędu rezydualnego (EGESIF_15-0002-04 final z 19.12.2018).

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

- zestawienia wydatków za rok obrachunkowy od 1.07.2022 do 30.06.2023 w ramach audytu systemu, w okresie od listopada 2023 do lutego 2024 (II etap audytu systemu).

Ponadto, IA zweryfikowała deklarację zarządczą w ramach audytu systemu w okresie od listopada 2023 do lutego 2024 (II etap audytu systemu).

1.4. Wskazanie programu lub programów operacyjnych objętych sprawozdaniem wraz z ich IZ i IC

Sprawozdanie dotyczy Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020, nr kodu CCI 2014PL14MFOP001.

Struktura wdrażania PORiM przedstawia się następująco:

IZ – Minister właściwy do spraw rybołówstwa – Departament Rybołówstwa (MRiRW),

IC – Departament Instytucji Płatniczej w MF,

IP – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) oraz 16 samorządów województw.

PORiM finansowany jest z EFMR.

1.5. Opis kroków podjętych w celu przygotowania sprawozdania i sporządzenia opinii audytowej

Przed sporządzeniem RSK i opinii, IA wykonuje wszystkie kroki przewidziane w procedurze Sprawozdanie i opinia, m.in.:

- analizuje dokumenty sporządzone w ramach audytu systemu, w tym audytu zestawienia wydatków;
- analizuje dokumenty z audytu operacji;
- szacuje błędy z audytu operacji;
- analizuje informacje o podejrzeniach nadużyć/ oszustw,
- ocenia stopień wdrożenia zaleceń z lat ubiegłych (w tym procedury kontradyktoryjnej i działań następnych),
- analizuje uwagi zgłoszone do RSK przez KE, ETO,
- bada deklarację zarządczą wydaną przez IZ.

IA po zrealizowaniu swojego badania dokonuje porównania wyników audytu z deklaracją zarządczą IZ. Podczas oceny deklaracji zarządczej, IA analizuje również sporządzone przez IZ roczne podsumowanie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli w celu ustalenia, czy deklaracja zarządcza odzwierciedla ustalenia w nim zawarte.

2. Istotne zmiany w systemie lub systemach zarządzania i kontroli

2.1. Szczegółowe informacje na temat wszelkich istotnych zmian

**w systemach zarządzania i kontroli związanych z obowiązkami IZ i IC,
w szczególności w odniesieniu do przekazywania funkcji nowym IP oraz
potwierdzenie ich zgodności z art. 72, 73 oraz 74 rozporządzenia
1303/2013 na podstawie audytów przeprowadzonych przez IA na mocy
art. 127 tego rozporządzenia**

IA przeanalizowała opisane zmiany w ramach audytu SZiK w celu potwierdzenia zgodności z zapisami art. 72, 73 i 74 rozporządzenia 1303/2013⁵. Wprowadzone zmiany nie miały wpływu na prawidłowe funkcjonowanie SZiK PORiM w badanym roku obrachunkowym. Opis zmian został zawarty w piśmie IZ z 1.12.2023 r.

a) w roku obrachunkowym 2022/2023

26 lipca 2022 r. zostało opublikowane zarządzenie nr 32 MRiRW zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego MRiRW, 4 listopada 2022 r. zostało opublikowane kolejne zarządzenie nr 44 MRiRW zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia regulaminu organizacyjnego MRiRW. Wejście w życie obydwu powyższych zarządzeń, nie miało istotnego wpływu na funkcjonujący system zarządzania i kontroli ustanowiony dla PORiM na lata 2014-2020. Nie było również wymagane dostosowanie wewnętrznych regulaminów organizacyjnych komórek zaangażowanych we wdrażanie PORiM na lata 2014-2020 w zakresie realizacji zadań programowych. 28 września 2022 r. zatwierdzono wewnętrzny regulamin organizacyjny Departamentu Kontroli i Audytu, 14 października 2022 r. zatwierdzono wewnętrzny regulamin organizacyjny Departamentu Prawnego oraz 21 października 2022 r. zatwierdzono wewnętrzny regulamin organizacyjny Departamentu Budżetu, a zmiany wprowadzone w ww. komórkach organizacyjnych nie były związane z zadaniami realizowanymi na rzecz PORiM. 8 kwietnia 2022 r. w dzienniku urzędowym MRiRW zostało opublikowane zarządzenie nr 12 MRiRW z 7 kwietnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych, które wprowadziło zmiany w zarządzeniu nr 3 MRiRW z 12 lutego 2021 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych. Wprowadzona zmiana była podyktowana koniecznością zastąpienia konkretnych nazw komórek organizacyjnych resortu rolnictwa, nazwami bardziej ogólnymi, wskazującymi za co dana komórka jest odpowiedzialna. Zastosowanie takiego podejścia w przyszłości, w przypadku zmiany nazw komórek organizacyjnych wynikających ze zmiany regulaminu

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

organizacyjnego Ministerstwa, nie będzie powodować konieczności zmiany zarządzenia w sprawie Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych. We wskazanym powyżej okresie miała również miejsce zmiana zarządzenia nr 31 MRiRW z 1 lipca 2021 r. w sprawie Komitetu Monitorującego PORiM. W zarządzeniu nr 43 MRiRW z 27 października 2022 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie Komitetu Monitorującego PORiM zostały doprecyzowane kwestie refundacji kosztów związane z uczestnictwem w posiedzeniach Komitetu, w przypadku braku możliwości ich pokrycia ze środków finansowych PORiM. Ponadto w tym okresie IZ podjęła działania mające na celu zaktualizowanie dokumentów programowych tj. OFiP oraz IW ustanowionych dla PORiM na lata 2014-2020. Wyżej wymienione dokumenty zostały zatwierdzone odpowiednio 18 stycznia 2023 r. oraz 16 stycznia 2023 r.

26 maja 2023 r. został zatwierdzony nowy wewnętrzny regulamin organizacyjny DR, w ramach którego doprecyzowano zadania realizowane w ramach poszczególnych wydziałów wchodzących w strukturę organizacyjną. Główną przyczyną wprowadzenia nowego regulaminu organizacyjnego DR była konieczność uregulowania zadań związanych ze wdrażaniem przyszłej perspektywy finansowej tj. Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa. Ponadto w wyniku połączenia dwóch wydziałów realizujących zadania związane z akwakulturą oraz rynkiem i przetwórstwem rybnym powstał jeden Wydział Rybactwa, Rynku i Przetwórstwa Rybnego. Kolejnymi zmianami wprowadzonymi w nowym regulaminie było doprecyzowanie nazw Wydziału Pomocy Prawnej oraz Wydziału Wdrożeń i Lokalnych Strategii Rozwoju. W ramach wprowadzonych rozwiązań organizacyjnych nie doszło do istotnych zmian w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli ustanowionego dla PORiM. 17 maja 2023 r. zaktualizowano skład osobowy Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych.

b) od początku roku obrachunkowego 2023/2024 do 30.11.2023 r.

W wyniku zmian kadrowych w strukturach organizacyjnych MRiRW w Dzienniku Urzędowym MRiRW zostało oblikowane zarządzenie nr 37 MRiRW z 7 listopada 2023 r. w sprawie podziału kompetencji w Kierownictwie MRiRW. 29 listopada 2023 r. zostało opublikowane zarządzenie nr 40 MRiRW w sprawie podziału kompetencji w Kierownictwie MRiRW. Zmiany wprowadzone powyższymi zarządzeniami nie miały istotnego wpływu na realizację zadań przez IZ i ustanowiony system zarządzania i kontroli dla PORiM na lata 2014-2020.

c) od 1.12.2023 r. do zakończenia roku obrachunkowego 2023/2024

Na chwilę obecną nie są planowane zmiany w SZiK ustanowionego dla PORiM na lata 2014-2020 zarówno w odniesieniu do zadań i fundacji IZ jaki i IP.

Zmiany w IA

Z dniem 18 grudnia 2023 r.:

- na stanowisko Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów powołany został Pan Marcin Łoboda,

- na stanowisko zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów powołany został Pan Zbigniew Stawicki.

2.2. Informacja na temat monitorowania desygnowanych instytucji zgodnie z art. 124 ust. 5 i 6 rozporządzenia 1303/2013

W odniesieniu do żadnej z instytucji w SZiK, którym minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi udzielił desygnacji, nie zaistniały sytuacje wskazane w art. 124 ust. 5 i 6 rozporządzenia 1303/2013. Powyższe ustalono na podstawie pisma IZ z 1.12.2023 r.

a) w roku obrachunkowym 2022/2023 oraz od początku roku obrachunkowego 2023/2024 do 30.11.2023 r. Instytucje zaangażowane we wdrażanie PORiM na lata 2014-2020 były objęte kontrolami prowadzonymi m. in. przez KE – Dyрекcję Generalną ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, IA w ramach prowadzonego audytu SZiK oraz IZ w zakresie sprawdzenia prawidłowego wykonywania przez IP powierzonych jej zadań IZ, z przepisami prawa i PORiM na lata 2014-2020. Wyniki powyższych kontroli i audytów nie wykazały nieprawidłowości wskazujących, że desygnowane instytucje nie spełniają już kryteriów, o których mowa w załączniku XIII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Wobec powyższego nie podejmowano działań związanych ze zwołaniem posiedzenia Komitetu ds. desygnacji.

b) od 1.12.2023 r. do zakończenia roku obrachunkowego 2023/2024

W powyższym okresie planowane jest prowadzenie kolejnych kontroli w instytucjach pośredniczących. Ponadto planowe jest dokonanie przeglądu składu osobowego Komitetu ds. desygnacji i ewentualna jego aktualizacja, umożliwiająca zwołanie kolejnego posiedzenia komitetu.

2.3. Daty, od których zmiany mają zastosowanie, daty zgłaszania zmian IA, jak również wpływ tych zmian na prace audytowe

Pismem z 1.12.2023r. IZ poinformowała że w SZiK PORiM w okresie od 1 lipca 2022 r. do 30 listopada 2023 r. nastąpiły zmiany wskazane w pkt. 2.1. Wprowadzone zmiany dotyczące roku obrachunkowego od 1.07.2023 do 30.06.2024 nie miały wpływu na funkcjonowanie SZiK w badanym roku obrachunkowym. IA przeanalizuje opisane zmiany w ramach kolejnego audytu SZiK i oceni wpływ wprowadzonych zmian na SZiK w celu potwierdzenia zgodności z zapisami art. 72 i 73 i 74 rozporządzenia 1303/2013.

3. Zmiany strategii audytu

3.1. Szczegółowe informacje na temat wszelkich zmian, które wprowadzono do strategii audytu oraz ich uzasadnienie

Strategia audytu dla PORiM została zatwierdzona w czerwcu 2016 (wersja 1).

Od wydania RSK dla roku obrachunkowego 2021/2022 dokonano jednej zmiany strategii audytu (wersja 11 z 31.03.2023).

W okresie, którego sprawozdanie dotyczy, IA wykonywała zadania zgodnie z zatwierdzoną strategią audytu z marca 2023 (wersja 11).

W marcu 2023 do strategii (wersja 11) wprowadzono następujące zmiany:

- zmieniono opis stosowanej metody oceny ryzyka, co podyktowane było zaawansowaniem realizacji programu,
- wskazano dodatkowe audyty tematyczne: trwałość (art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013) i projekty generujące dochód,
- zaktualizowano orientacyjny harmonogram planowanych na bieżący i kolejny rok obrachunkowy zadań audytowych w odniesieniu do audytów systemu,
- zaktualizowano informacje odnośnie do zasobów przewidywanych do alokowania w odniesieniu do bieżącego roku obrachunkowego i dwóch kolejnych lat obrachunkowych z uwzględnieniem nowych zadań IA,
- dostosowano zapisy do zmian ustawy o KAS.

3.2. Różnice między zmianami wprowadzanymi lub proponowanymi na późniejszym etapie, które nie mają wpływu na czynności przeprowadzone podczas okresu referencyjnego a zmianami przeprowadzonymi w trakcie okresu referencyjnego, które mają wpływ na audyt i jego wyniki

Do strategii audytu dla PORiM nie wprowadzono innych zmian, niż wskazano w pkt. 3.1.

Wprowadzone zmiany miały wpływ na audyt (i jego wyniki) przeprowadzony dla badanego roku obrachunkowego, nie wpłynęły natomiast na ciągłość działania i zasoby IA. Procedury działania IA nie uległy zmianie w istotny sposób.

4. Audyty systemu

4.1. Szczegółowe informacje na temat podmiotów (w tym IA), które przeprowadziły audyty prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli

Zgodnie ze strategią audytu, audyt systemu wykonał DAS oraz 16 IAS.

Nadzór nad przeprowadzeniem audytu sprawował DAS wykonujący w tym zakresie zadania Szefa KAS.

4.2. Opis podstawy przeprowadzonych audytów, w tym odniesienie do stosowanej strategii audytu, ze szczególnym uwzględnieniem metody oceny ryzyka oraz wyników, które doprowadziły do stworzenia planu audytu systemu

Audyt SZiK PORiM został przeprowadzony zgodnie ze strategią audytu PORiM wersja 11 z 31.03.2023.

Dokonując oceny SZiK IA wzięła pod uwagę Wytyczną KE do oceny SZiK, art. 30 ust. 2 rozporządzenia 480/2014⁶ oraz uwagi KE.

Zakresem audytu SZiK objęto:

Etap I:

- Badanie osi REACT-EU, PT dla REACT-EU (w zakresie określonym w załączniku 3):
 - KWK 4: odpowiednie kontrole zarządcze;
- Audyty tematyczne:
 - Trwałość projektów (art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013), w zakresie określonym w załączniku 3a:
 - KWK 4: odpowiednie kontrole zarządcze;
 - Przygotowanie do zamknięcia perspektywy finansowej 2014-2020, w zakresie określonym w załączniku 3b:
 - KWK 1: odpowiednia rozdzielność funkcji oraz należyte systemy zgłaszania i monitorowania, w przypadkach gdy odpowiedzialna instytucja powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi;

Ponadto, w ramach audytu należało pozyskać zestawienie otwartych rekomendacji finansowych z audytów KE/ETO oraz dochodzeń OLAF.

⁶ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

- Projekty zakończone generujące dochód (art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013)
 - KWK 4: odpowiednie kontrole zarządcze;
- Wyłączenia na podstawie art. 137 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013
 - KWK 4: odpowiednie kontrole zarządcze;
- KWK 6 (badanie dotyczące KO 23 (6.1);
- Follow-up rekomendacji sformułowanych w poprzednich audytach SZiK oraz niewdrożonych rekomendacji finansowych z audytu operacji.

Etap II:

- KWK 8 i 13
- Audyt RZW.

Dodatkowo w ramach II etapu audytu systemu badaniem objęto KWK 4 (kontynuacja audytu tematycznego Wyłączenia na podstawie art. 137 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013 – badanie na próbie kwot recertyfikowanych w okresie 1.04.2023.

Zakres badania w ramach I i II etapu został określony w załączniku 8.

Wyniki oceny zostały ujęte:

- Etap I: w Sprawozdaniu z I etapu audytu systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 rok obrachunkowy 2022/2023 znak DAS2.9011.22.2023.6.AAKT z 20.09.2023,
- Etap II: w niniejszym RSK (rozdział 6 Audyt zestawienia wydatków),
- KWK 4: (całościowa ocena dotycząca wyłączeń na podstawie art. 137 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013 w zakresie obejmującym dodatkowe testy elementów z okresu od 02.04.2022 do 31.07.2023: w niniejszym RSK,
- KWK 6: w Sprawozdaniu z audytu bezpieczeństwa systemu informatycznego LIDER wspomagającego wdrażanie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 znak: DAS10.9011.31.2023 z 1.02.2024 r.

Zgodnie z oceną ryzyka opisaną w strategii audytu PORiM, audyt prowadzony był w instytucjach zaangażowanych we wdrażanie programu:

- IZ:
 - badanie osi REACT-EU oraz PT dla REACT-EU,
 - KWK 8,
 - audyty tematyczne:
 - trwałość projektów - art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013;
 - przygotowanie do zamknięcia perspektywy finansowej 2014-2020;
 - projekty zakończone generujące dochód - art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013;

- Follow-up,
- IC:
 - KWK 13.

Powyższe instytucje, obszary i KWK wybrane zostały do badania z zastosowaniem Narzędzia do typowania instytucji i obszarów do badania.

Szczegółowy zakres badania poszczególnych KO, w tym testy mechanizmów kontrolnych zostały wskazane w załączniku 5 do Sprawozdania z I etapu audytu systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 rok obrachunkowy 2022/2023 znak: DAS2.9011.22.2023.6.AAKT z 20.09.2023 oraz w załączniku 7.

4.3. Opis głównych ustaleń

Szczegółowe wyniki oceny wynikające z I etapu audytu systemu zostały ujęte w Sprawozdaniu z I etapu audytu systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 rok obrachunkowy 2022/2023, znak DAS2.9011.22.2023.6.AAKT z 20.09.2023, przekazanym 21.09.2023 do KE za pośrednictwem SFC2014.

Wyniki oceny KWK 6 zostały zawarte w Sprawozdaniu z audytu bezpieczeństwa systemu informatycznego LIDER wspomagającego wdrażanie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 znak: DAS10.9011.31.2023 z 1.02.2024 r. przekazanym do KE za pośrednictwem SFC2014.

Audyt tematyczny wyłączenia na podstawie art. 137 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013 nie został przeprowadzony z uwagi na brak takich kwot w całym kresie programowania PORiM.

W wyniku przeprowadzonych czynności w ramach audytu systemu:

- żaden KWK nie został oceniony w kategorii 4, ani 3,
- następujące KWK zostały ocenione w kategorii 2:
 - IZ: KWK 4 (z uwagi na niewdrożenie rekomendacji wydanej w wyniku poprzedniego audytu systemu).

W ramach audytu follow-up przeprowadzonym w DR MRiRW, pełniącym funkcję IZ dla PORiM stwierdzono:

Ustalenie 1	Podczas audytu follow-up stwierdzono, że nie zostały wdrożone 3 rekomendacje do 2 IP SW oraz 1 do IZ wydane w latach poprzednich. IZ zgodnie z art 125 rozporządzenia 1303/2013 odpowiada za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. W ocenie IA, IZ powinna przyspieszyć działania mające na celu wdrożenie wydanych zaleceń.
Odpowiedź audytowanego:	Instytucja Zarządzająca dokonała aktualizacji Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” (zatwierdzenie dokumentu 21 września 2023 r.) oraz aktualizacji wzoru umowy o dofinansowanie obowiązujący dla działania 4.2 Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność z wyłączeniem projektów grantowych w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” (aktualizacja dokumentu z 6 października 2023 r.). Wszystkie Instytucje Pośredniczące zostały poinformowane o dokonanych aktualizacjach przedmiotowych dokumentów, co w ocenie Instytucji Zarządzającej wskazuje na pełne wdrożenie wszystkich zaleceń wydanych w latach ubiegłych. W załączeniu przekazuję zaktualizowane i zatwierdzone przez Instytucję Zarządzającą dokumenty oraz pisma informujące skierowane do instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020. IZ wnosi o zmianę ustalenia i uznanie go za zrealizowane.
Stanowisko IA:	IA przyjmuje wyjaśnienia IZ w odniesieniu do ustaleń IP SW z follow-up: • dotycząca KWK 3 oceniona w kategorii 2, dotycząca IP – rekomendacja 15 opisana w Sprawozdaniu z audytu systemu PORiM znak DAS2.9011.25.2019.AAKT z grudnia 2019 r., • dotycząca KWK 4 oceniona w kategorii 1, dotycząca IP – rekomendacja 6 opisana w Sprawozdaniu z audytu systemu PORiM znak DAS2.9011.2.2020.5.AAKT z listopada 2020 r. Natomiast w odniesieniu do ustalenia dotyczącego follow-up dla IZ: KWK 4 oceniona w kategorii 2, rekomendacja 7 opisana w Sprawozdaniu z audytu systemu PORiM znak DAS2.9011.25.2019.11.AAKT z grudnia 2019 r., IA oczekuje podjęcia odpowiednich działań naprawczych.

Rezultaty audytu SZiK zostały ujęte w załączniku 1.

4.4. Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy

Ustalenia stwierdzone w I etapie audytu SZiK PORiM nie mają charakteru systemowego, nie rzutują na prawidłowość wydatków zadeklarowanych do KE.

4.5. Informacje dotyczące działań następczych w związku z zaleceniami audytu wynikającymi z audytów systemu przeprowadzonych w poprzednich latach obrachunkowych

IA przeprowadziła follow-up rekomendacji wynikających z poprzednich audytów SZiK.

Niewdrożona pozostaje następująca rekomendacja:

- dotycząca KWK 4 oceniona w kategorii 2, dotycząca IZ – rekomendacja 7 opisana w Sprawozdaniu z audytu systemu PORiM znak DAS2.9011.25.2019.11.AAKT z grudnia 2019 r.

Pozostałe rekomendacje wydane w poprzednich latach obrachunkowych w ramach audytu SZiK PORiM zostały wdrożone/zamknięte.

Rezultaty audytu follow-up opisano w załączniku 6.

4.6. Opis niedociągnięć związanych z zarządzaniem instrumentami finansowymi lub innym rodzajem wydatków objętych zasadami szczególnymi (np. pomoc państwa, projekty generujące przychody, uproszczone opcje kosztów), wykrytych podczas audytów systemu oraz opis działań następczych prowadzonych przez IZ w celu uzupełnienia tych braków

W ramach PORiM IF nie zostały wdrożone.

IA nie stwierdziła niedociągnięć związanych z zarządzaniem IF lub innym rodzajem wydatków objętych zasadami szczególnymi (np. pomoc państwa, projekty generujące przychody, uproszczone opcje kosztów).

IA dokonała analizy zgodności z art. 41 rozporządzenia 1303/2013 w zakresie zaliczek w odniesieniu do IF oraz z art. 131 ust. 4 w zakresie zaliczek z tytułu pomocy państwa.

IA potwierdza zgodność z art. 41 rozporządzenia 1303/2013.

4.7. Uzasadnienie poziomu pewności uzyskanego w wyniku audytu systemu (niski/średni/wysoki)

Po zakończeniu czynności w ramach audytu, IA dokonała oceny KWK objętych badaniem.

Powyższa ocena przełożyła się na średni poziom pewności uzyskany w wyniku audytu SZiK, który można przypisać SZiK PORiM w kontekście możliwości zagwarantowania zgodności z prawem i prawidłowości wydatków.

5. Audyty na próbie operacji

5.1. Wskazanie podmiotów (w tym IA), które przeprowadziły audyty operacji

Audyt operacji wykonywał IAS: w Poznaniu, Gdańsku, Warszawie, Olsztynie, Szczecinie, Lublinie, Wrocławiu, Łodzi, Rzeszowie, Krakowie, Katowicach, Opolu, Zielonej Górze.

Nadzór nad przeprowadzeniem audytu sprawował DAS wykonujący w tym zakresie zadania Szefa KAS.

5.2. Opis stosowanej metody doboru próby oraz informacje, czy dana metoda jest zgodna ze strategią audytu

Do wyboru próby IA stosuje Wytyczne KE do wyboru próby⁷. Szczegóły dotyczące próbkowania zostały opisane w Procedurze IA „Audyt europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI), Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (EFPNP) oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS)” w części dotyczącej wyboru próby. Zgodnie ze strategią audytu dla PORiM, operacje do badania (projekty) zostały wybrane w oparciu o metodę statystycznego losowego doboru próby (Monetary Unit Sampling) – podejście standardowe (standard approach).

Projekty o wartości ujemnej (kwoty skorygowane) stanowią odrębną populację i są poddawane odrębnemu audytowi. Populację operacji dodatnich stanowią wnioski dodatnie pogrupowane na projekty.

Zgodnie z przyjętą przez IA strategią audytu, w przypadku programów operacyjnych, które są współfinansowane przez więcej niż jeden fundusz europejski, próba została wybrana z zastosowaniem stratyfikacji (podejście top-down, tzn. w pierwszym etapie ustalono liczebność próby dla całej populacji, a następnie podzielono ją na warstwy dla dwóch funduszy).

Wybór próby z wykorzystaniem oprogramowania ACL w ramach populacji stanowiącej wydatki zadeklarowane do KE w okresie od 1.07.2022 do 30.06.2023 i certyfikowane przez IC do KE do 31.07.2023 został przeprowadzony trzykrotnie: w I, II i III kwartale 2023, tj.:

- I próba: 19.01.2023,
- II próba 31.05.2023,
- III próba 18.08.2023.

Po uzgodnieniu danych za cały okres objęty badaniem, tj. rok obrachunkowy 2022/2023 (dla wydatków zadeklarowanych do KE w okresie od 1.07.2022 do 30.06.2023 i certyfikowanych przez IC do KE do 31.07.2023) ustalono, że:

⁷ Wytyczne dotyczące metod doboru próby dla instytucji audytowych okresy programowania 2007–2013 i 2014–2020 (EGESIF 16-0014-01 z 20.01.2017).

- wartość populacji – projekty dodatnie (wydatki kwalifikowane ogółem zadeklarowane do KE w okresie od 1.07.2022 do 30.06.2023 i certyfikowane przez IC do KE do 31.07.2023): 745 663 463,18 PLN/ 163 576 223,27 EUR;
- liczebność populacji: 3 411 projektów;

Podsumowanie doboru próby (dla wydatków zadeklarowanych do KE w okresie od 1.07.2022 do 30.06.2023 i certyfikowanych przez IC do KE do 31.07.2023) przedstawia się następująco:

- całkowita liczebność próby: 30 projektów (31 wniosków o płatność),
- całkowita wartość próby: 82 637 904,08 PLN/18 014 091,35 EUR,
- procent wydatków wybranych do audytu: 11,08% PLN / 11,01% EUR⁸

Wykaz projektów w stosunku do których w trakcie czynności zastosowano „próbę w próbie” określoną w art. 28 ust. 9 rozporządzenia 480/2014 zawiera załącznik 4.

IA do wyboru „próby w próbie” zastosowała te same parametry doboru próby, które wykorzystano przy wyborze operacji do badania.

Odrębnie ustanowione zostały parametry doboru „próby w próbie” w ramach IF.

W odniesieniu do projektów nr OR11-6524.1-OR1100002/21, OR11-6520.13-OR1100004/19 IA stwierdziła błędy finansowe w ramach „próby w próbie”, które zostały ekstrapolowane na projekt załącznik 5a. W pozostałych projektach, w odniesieniu do których wybrana została „próba w próbie”, błędy finansowe nie wystąpiły.

Obliczenia dotyczące wyboru próby, szczegółowe informacje dotyczące parametrów zastosowanych do wyboru „próby w próbie” i logi z ACL stanowią załącznik 3, zestawienie projektów wybranych do próby audytu operacji (operacje dodatnie i operacje ujemne) stanowi załącznik 4, oszacowanie błędu w odniesieniu do programu stanowi załącznik 5, a w przypadku wykrycia błędu w próbie w próbie, oszacowanie błędu w odniesieniu do projektu stanowi załącznik 5a.

W populacji objętej audytem w roku obrachunkowym 2022/2023 nie znajdowały się wydatki poniesione w ramach działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom pandemii COVID19 (tzw. REACT-EU, CRII i CRII+). IA na potrzeby losowania próby do audytu operacji nie wyodrębniła subpopulacji tych wydatków. W przypadku wystąpienia ww. wydatków w wylosowanej próbie, IA obejmowała je badaniem pod kątem specyficznych dla nich ryzyk i dokumentowała tę weryfikację oraz kwotę wydatków poddanych badaniu.

⁸ Różnica wynika z przeliczeń PLN na EUR.

5.3. Parametry stosowane w statystycznym doborze próby

Przy wyborze próby z wydatków certyfikowanych w badanym roku obrachunkowym, zastosowano następujące parametry:

- poziom ufności: I, II, III etap wyboru 70% (podejście bilateralne),
- próg istotności – 2% wartości populacji,
- oczekiwany poziom błędu – I próba 1,46% wartości populacji, II próba 1,31%, III próba 1,31% wartości populacji,
- odchylenie standardowe (I próba):
 - odchylenie standardowe: 0,0284,
- odchylenie standardowe (II próba):
 - odchylenie standardowe: 0,01150,
- odchylenie standardowe (III próba):
 - odchylenie standardowe: 0,0150,

Minimalna liczba elementów do wybrania przy założeniu powyższych paramentów wyniosła 30 projektów. Faktyczna liczba wybranych projektów w próbie wyniosła 30 projektów.

5.4. Potwierdzenie zgodności między wydatkami zadeklarowanymi do KE, a populacją (w EUR)

IA przed wyborem próby do audytu operacji dokonała sprawdzenia zgodności między łącznymi wydatkami w EUR zadeklarowanymi KE w odniesieniu do roku obrachunkowego 2022/2023 oraz populacją, z której pobrano próbę losową. Potwierdzono zgodność w powyższym zakresie.

Stwierdzenie zgodności pozycji obejmuje także ujemne jednostki próby.

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie populacji operacji dodatnich oraz wartości dla REACT-EU PT i populacji operacji ujemnych z wydatkami zadeklarowanymi do KE w roku finansowym 2022/2023:

Wydatki zadeklarowane do KE	Wartość populacji – operacje dodatnie	Wartość populacji – operacje ujemne (wartość bezwzględna)	Saldo wydatków wynikające z populacji (wartość populacji operacji dodatnich skorygowana o wartość populacji operacji ujemnych)	Różnica pomiędzy wydatkami zadeklarowanymi do KE a saldem wydatków z populacji	Wyjaśnienie różnicy
			[b-c]	[a-d]	
a	b	c	d	e	f
744 853 778,52 PLN	745 610 249,90 PLN	809 684,66 PLN	744 853 778,52 PLN	0,00 PLN	ND
163 402 761,04 EUR	163 576 223,27 EUR	173 462,23 EUR	163 402 761,04 EUR	0,00 EUR	ND

Ponadto, IA w ramach II etapu audytu systemu dokonała weryfikacji kursu walut, na podstawie którego IC dokonała przeliczenia wydatków z PLN na EUR.

5.5. Realizacja próby ujemnej jako odrębnej populacji

IA w ramach audytu operacji zbadała próbę operacji o wartości ujemnej w celu potwierdzenia, czy skorygowane wydatki odpowiadają decyzjom podjętym przez właściwe instytucje oraz KE.

Ujemne jednostki próby zostały potraktowane jako odrębna populacja, zgodnie z art. 28 ust. 7 rozporządzenia 480/2014.

W tym celu, niezależnie od zastosowanej metody próbkowania z populacji elementów dodatnich, IA dokonała wyboru próby z populacji poświadczonych do KE elementów (projektów/wniosków o płatność pogrupowanych w projekty) o wartości ujemnej. Wybór próby dokonany był jednokrotnie z populacji wszystkich elementów (projektów) ujemnych poświadczonych w całym roku objętym audytem operacji.

Na wartość populacji złożyły się wydatki ujemne ujęte we wnioskach o płatność beneficjentów (wartość wydatków kwalifikowanych ogółem tj. wkład UE, wkład krajowy publiczny i prywatny), które objęte zostały wnioskami IZ do IC i IC do KE. Zatem populację operacji ujemnych stanowią wnioski ujemne pogrupowane na projekty.

Po uzgodnieniu danych ustalono, że:

- wartość populacji ujemnej (wydatki certyfikowane) wynosi: (-809.684,66) PLN/ (-173.462,23) EUR,
- liczebność populacji wynosi: 16 projektów (16 wniosków o płatność).

Wybór próby dokonany został metodą niestatystyczną z zastosowaniem prostego doboru losowego co oznacza, że każdy element populacji miał jednakową szansę trafienia do próby.

Liczebność próby uzależniona była wyłącznie od liczebności elementów (projektów) składających się na badaną populację:

Liczebność populacji	Minimalna liczebność próby
1-9	Wszystkie elementy
10-50	10
51-500	20
501-1000	25
1001-2000	30
2001 i więcej	40

W oparciu o wyżej wymienione parametry (przy wykorzystaniu formularza w arkuszu Excel) obliczono minimalną liczebność próby, która wynosiła 10 projektów.

Podstawą do wyboru próby wydatków były projekty (element wyboru próby), dla których w okresie od 1.07.2022 do dnia 31.07.2023 zadeklarowano wydatki do KE.

W wyniku losowania z wykorzystaniem oprogramowania ACL (losowanie po rekordach) 10.08.2023 została wybrana próba wynosząca 10 projektów (10 wniosków o płatność) o łącznej wartości: (-354 527,85) PLN/ (-76 212,42) EUR, co stanowi 43,79% PLN/ 43,94% EUR⁹ wartości populacji.

Obliczenia dotyczące wyboru próby i logi z ACL stanowią załącznik 3, zestawienie projektów wybranych do próby audytu operacji (próba ujemna) za rok obrachunkowy 2022/2023 stanowi załącznik 4.

5.6. Opis przyczyn stosowania niestatystycznego doboru próby

Nie dotyczy. Zgodnie ze strategią audytu, wybór próby dokonany był przy zastosowaniu metody statystycznego losowego doboru próby (Monetary Unit Sampling) – podejście standardowe (standard approach).

5.7. Analiza najważniejszych wyników audytu operacji

W wyniku audytu operacji błędy finansowe zostały stwierdzone w 4 projektach na 30 projektów objętych próbą (31 wniosków o płatność, 31 wniosków o płatność z korektami). Stwierdzone wydatki niekwalifikowalne wynikają z następujących typów naruszeń:

- inne wydatki niekwalifikowane (ID 8.9)
- wydatki poniesione przez okres kwalifikowalności lub po nim (ID 8.1)
- wydatki spoza obszaru kwalifikowalności (ID 8.4)

⁹ Różnica wynika z przeliczeń PLN na EUR.

- nieopublikowanie ogłoszenia o zamówieniu lub nieuzasadnione bezpośrednie udzielenie zamówienia (tj. bezprawna procedura negocjacyjna bez wcześniejszej publikacji ogłoszenia o zamówieniu) (ID 1.1)
- zastosowanie kryteriów wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia lub specyfikacji technicznej, które nie są dyskryminujące w rozumieniu poprzedniego rodzaju nieprawidłowości, ale które wciąż ograniczają dostęp wykonawców (ID 8.11)

Analiza jakościowa ustaleń:

Numer ustalenia	Rodzaje naruszeń	Przyczyny
1	8.9	Stwierdzone ustalenia nie miały charakteru błędów systemowych, były to ustalenia indywidualne. Wynikają one z nienależytego przygotowania/opisu zamówień przez zamawiających lub niewłaściwej interpretacji/stosowania obowiązujących przepisów prawa oraz/lub właściwych wytycznych/zaleceń. Stwierdzone ustalenia nie wynikają z luk/błędów w ustanowionym systemie zarządzania i kontroli, na gruncie obowiązujących przepisów/wytycznych, a ich indywidualny charakter nie powoduje ryzyka wystąpienia błędów systemowych.
2	8.1	
3	8.4, 1.1	
4	8.11	

Stwierdzone błędy nie miały wpływu na realizację programu audytu oraz innych obszarów objętych badaniem w trakcie audytu operacji.

W wyniku audytu operacji zostały stwierdzone błędy finansowe w następujących projektach wybranych do próby:

USTALENIA:

Projekt nr DWR-6524.4-OR1100026/17 tytuł „Rozbudowa zakładu przetwórstwa ryb FARIO wraz z zakupem maszyn, urządzeń oraz środków transportu”, pozycja 2 załącznika 4 (zestawienie projektów wybranych do próby)

Ustalenie 2	W wyniku przeprowadzonego badania projektu ustalono, że: Na podstawie ustaleń dokonanych przez ARiMR (po wyborze próby przez IA) w ramach kontroli na miejscu projektu oraz przez IA, w trakcie przeprowadzania oględzin projektu ustalono, że Beneficjent wykonał w mniejszej ilości lub nie wykonał części robót budowlanych, które zostały zadeklarowane w kosztorysie powykonawczym. Ponadto, Beneficjent nie dokonał zmiany przeznaczenia jednego z wybudowanych pomieszczeń (pralni) z pomieszczenia o charakterze socjalnym na pomieszczenie o charakterze biurowym (archiwum), którego koszty nie mogą być kwalifikowane w projekcie. Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr DWR-6524.4-OR1100026/17 wynoszą 111 915,38 PLN, tj. 23 949,36 EUR, w tym
-------------	---

	dofinansowanie ze środków UE 55 957,69 PLN, tj. 11 974,68 EUR, wg kursu EUR 4,6730 Typ ustalenia (ID): 8.9 – inne wydatki niekwalifikowane
Stanowisko IA	Z uwagi na fakt, iż IZ wykazała w RZW (w dodatku 8 do RZW dla EFMR) kwotę 94 123,84 PLN/20 142,06 EUR, oraz kwotę 17 791,54 PLN/3 807,30 EUR, w poświadczeniu IC do KE nr 29/RBY/32/IZ. Instytucja Audytowa nie oczekuje dodatkowych działań naprawczych

Projekt nr OR11-6524.1-OR1100002/21 tytuł „Przygotowanie, wdrożenie i realizacja planu produkcji i obrotu na 2021 Zrzeszenia Rybaków Morskich - Organizacja Producentów”, pozycja 14 załącznika 4 (zestawienie projektów wybranych do próby)

Ustalenie 3	W wyniku przeprowadzonego badania projektu ustalono, że: Beneficjent zaliczył do wydatków kwalifikowanych projektu wydatki z tytułu polisy ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk nr 1064196642 oraz z tytułu polisy ubezpieczeń komunikacyjnych nr 1032457171, dotyczące okresu wykraczającego poza okres realizacji operacji (w badanym przypadku poza 2021 rok). Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr OR11-6524.1-OR1100002/21 wynoszą 6 043,19 PLN, tj. 1 290,92 EUR, w tym dofinansowanie ze środków UE 14 024,59 PLN, tj. 2 995,87 EUR, wg kursu EUR 4,6813 Typ ustalenia (ID): 8.1
Stanowisko IA	W związku z wykazaniem w RZW (w dodatku 8 do RZW dla EFMR) kwoty 6 043,19 PLN, tj. 1 290,92 EUR, IA nie oczekuje dodatkowych działań naprawczych Zgodnie z zapisami podrozdziału 3.3 Wytycznej KE EGESIF_15-0002-04 final z 17.12.2018 w przypadku dokonania przez IA doboru próby w próbie – do kalkulacji błędu rezydualnego na poziomie programu operacyjnego zastosowany został błąd ekstrapolowany. Wartość błędu w projekcie po ekstrapolacji liczona do poziomu błędu w programie wynosi 22 472,78 PLN, tj. 4 800,54 EUR.

Projekt nr OR11-6524.3-OR1100006/18 tytuł „Druga ogólnopolska kampania promocyjna pstrągów”, pozycja 15 załącznika 4 (zestawienie projektów wybranych do próby)

Ustalenie 4	W wyniku przeprowadzonego badania projektu ustalono, że: 1. Koszty obsługi prawnej projektu oraz usług księgowych nie mieszczą się w katalogu kosztów kwalifikowalnych wymienionych w §25 <i>Rozporządzenia w sprawie Priorytetu 5</i> . Określone w §25 <i>Rozporządzenia</i>
-------------	---

	w sprawie Priorytetu 5 koszty kwalifikowalne nie zawierają w swej treści możliwości kwalifikowania kosztów administracyjnych, zatem zawyżenie kosztów kwalifikowalnych (z tytułu obsługi prawnej i księgowej) w umowie o dofinansowanie z dnia 25.06.2020 r. stanowiło kwotę 62.010,00 PLN, zaś w wyniku zatwierdzenia wniosku o płatność nr OR11-6524.3-OR1100006/18 zawyżenie rozliczonych kosztów kwalifikowalnych stanowi kwotę 20.670,00 PLN (usługi księgowe - kwota 9.600,00 PLN, usługi prawne - kwota 11.070,00 PLN). 2. Realizując zadanie pomiaru efektywności kampanii i badania rynku, Beneficjent nie zastosował <i>Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”</i> i tym samym naruszył postanowienia §6 pkt 13 Umowy o dofinansowanie nr 00005-6524.3-OR1100006/18 zawartej w dniu 25 czerwca 2020 r. Powyższe, skutkuje koniecznością ustalenia 100% wydatków niekwalifikowalnych w przedmiotowym kontrakcie w świetle Decyzji KE¹⁰ znak: C(2019) 3452 z 14.05.2019 r. pkt 1 – <i>nieopublikowanie ogłoszenia o zamówieniu lub nieuzasadnione bezpośrednie udzielenie zamówienia (tj. niezgodna z prawem procedura negocjacyjna bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu)</i>. W związku z powyższym wartość wydatków niekwalifikowalnych we wniosku o płatność nr OR11-6524.3-OR1100006/18 objętym audytem wynosi 36.900,00 PLN/ 7.882,43 EUR (kurs 4,6813, w tym dofinansowanie 95% - kwota 35.055,00 PLN / 7.488,30 EUR, w tym dofinansowanie UE w ramach EFMR 75% - kwota 26.291,25 PLN/ 5.616,23 EUR), szacunkowa wartość zadania wynikająca z zestawienia rzeczowo-finansowego – kwota 90.000,00 PLN, wartość oferty (dot. I etapu) – kwota 30.000,00 PLN netto / 36.900,00 PLN brutto; zasady konkurencyjności. 3. Realizując zadanie zarządzania kampanią i nadzór nad jej poprawną realizacją Beneficjent nie zastosował <i>Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze”</i>. Zamówienia udzielono podmiotowi powiązanemu osobowo z Beneficjentem. Tym samym Beneficjent naruszył postanowienia §6 pkt 13 Umowy o dofinansowanie nr 00005-6524.3-OR1100006/18 zawartej w dniu 25 czerwca 2020 r. Powyższe, skutkuje koniecznością ustalenia 100% wydatków niekwalifikowalnych w przedmiotowym kontrakcie w świetle Decyzji KE znak: C(2019) 3452 z 14.05.2019 r. pkt 1 – <i>nieopublikowanie ogłoszenia o zamówieniu lub nieuzasadnione bezpośrednie udzielenie zamówienia (tj. niezgodna z prawem procedura negocjacyjna bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu)</i> oraz pkt 18 – 25% - nieprawidłowe wcześniejsze związki kandydatów/oferentów z instytucją zamawiającą.
--	--

¹⁰ Decyzja Komisji C(2019) 3452 final z dnia 14 maja 2019 r. ustanawiającą wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych lub decyzja Komisji C(2013) 9527 final z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie określenia i zatwierdzenia wytycznych dotyczących określania korekt finansowych dokonywanych przez Komisję w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych

10 Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące rocznego sprawozdania z kontroli i opinii audytowej, które mają składać instytucje audytowe, oraz sposobu postępowania z błędami wykrytymi przez instytucje audytowe do celów ustalania i zgłaszania wiarygodnych łącznych poziomów błędów rezydualnego (EGESIF_15-0002-04 z 17 grudnia 2018 r.)

	W związku z powyższym wartość wydatków niekwalifikowalnych we wniosku o płatność nr OR11-6524.3-OR1100006/18 objętym audytem wynosi 131.610,00 PLN/ 28.113,99 EUR (kurs 4,6813, w tym dofinansowanie 95% - kwota 125.029,50 PLN / 26.708,29 EUR, w tym dofinansowanie UE w ramach EFMR 75% - kwota 93.772,13 PLN/ 20.031,21 EUR), szacunkowa wartość zadania wynikająca z zestawienia rzeczowo-finansowego – kwota 321.000,00 PLN, wartość oferty (dot. I etapu) – kwota 107.000,00 PLN netto / 131.610,00 PLN brutto; zasady konkurencyjności. 4. Realizując zadanie obsługi prawnej Beneficjent nie zastosował Zasad konkurencyjnego wyboru wykonawców w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” i tym samym naruszył postanowienia §6 pkt 13 Umowy o dofinansowanie nr 00005-6524.3-OR1100006/18 zawartej 25 czerwca 2020 r. Powyższe, skutkuje koniecznością ustalenia 100% wydatków niekwalifikowalnych w przedmiotowym kontrakcie w świetle Decyzji KE znak: C(2019) 3452 z 14.05.2019 r. pkt 1 – nieopublikowanie ogłoszenia o zamówieniu lub nieuzasadnione bezpośrednie udzielenie zamówienia (tj. niezgodna z prawem procedura negocjacyjna bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu). W związku z powyższym wartość wydatków niekwalifikowalnych we wniosku o płatność nr OR11-6524.3-OR1100006/18 objętym audytem wynosi 11.070,00 PLN/ 2.364,73 EUR (kurs 4,6813, w tym dofinansowanie 95% - kwota 10.516,50 PLN / 2.246,49 EUR, w tym dofinansowanie UE w ramach EFMR 75% - kwota 7.887,38 PLN / 1.684,87 EUR). Szacunkowa wartość zadania wynikająca z zestawienia rzeczowo-finansowego (dla 3 etapów projektu) – kwota netto 27.000,00 zł; wartość oferty (dot. I etapu) wartość netto 9.000,00 zł netto, tj. 11.070,00 zł brutto / rok, tj. 1 etap. W związku z powyższym wartość wydatków niekwalifikowalnych we wniosku o płatność objętym audytem nr OR11-6524.3-OR1100006/18 (płatność pośrednia) wynosi 20.670,00 PLN / 4.415,44 EUR (kurs 4,6813, w tym dofinansowanie 95% - kwota 19.636,50 PLN / 4.194,67 EUR, w tym dofinansowanie UE w ramach EFMR 75% - kwota 14.727,38 PLN / 3.146,00 EUR). Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr OR11-6524.3-OR1100006/18 wynoszą 189 180,00 PLN, tj. 40 411,85 EUR, w tym dofinansowanie ze środków UE 134 790,75 PLN, tj. 28 793,44 EUR, wg kursu EUR 4,6813 Typ ustalenia (ID): 8.4, 1.1
Stanowisko IA	W związku z wykazaniem w RZW (w dodatku 8 do RZW dla EFMR) kwoty 189 180,00 PLN, tj. 40 411,85 EUR, IA nie oczekuje dodatkowych działań naprawczych

Projekt nr OR11-6520.13-OR1100004/19 tytuł „Eksperymentalne zarybienia szczupakiem wyhodowanym w RAS jako metoda zarządzania kryzysem rybołówstwa przybrzeżnego (PIKE)”, pozycja 20 i 21 załącznika 4 (zestawienie projektów wybranych do próby)

Ustalenie 5	W wyniku przeprowadzonego badania projektu ustalono, że: 1. W zamówieniu realizowanym przez partnera projektu – IRŚ, na dostawę nowych urządzeń w celu modernizacji systemu wylęgarniczo-podchowowego na potrzeby realizacji projektu postawiono warunek posiadania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego który nie był niezbędny do udzielenia zamówienia na dostawę maszyn i urządzeń. Powyższe, skutkuje koniecznością wyliczenia wydatków niekwalifikowanych w przedmiotowym zamówieniu w świetle Decyzji KE_ C(2019) 3452 final z dnia 14.05.2019 r. zgodnie z pkt 11 -Zastosowanie: –kryteriów wykluczenia, kwalifikacji, udzielenia zamówienia lub –warunków realizacji zamówień lub –specyfikacji technicznej, które nie są dyskryminacyjne w rozumieniu poprzedniego rodzaju nieprawidłowości, ale w inny sposób ograniczają dostęp dla wykonawców - stawka korekty 10%. Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr OR11-6520.13-OR1100004/19 wynoszą 49.978,05 PLN/11.234,81 EUR, w tym dofinansowanie ze środków UE 225.776,22 PLN, tj. 50.753,34 EUR, wg kursu EUR 4,4485 Typ ustalenia (ID): 8.11 – Zastosowanie kryteriów wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia lub specyfikacji technicznej, które nie są dyskryminujące w rozumieniu poprzedniego rodzaju nieprawidłowości, ale które wciąż ograniczają dostęp wykonawców. 2.W zamówieniu realizowanym przez Partnera projektu – MIR-PIB na dostawę i montaż sprzętu i wyposażenia systemów eksperymentalnopodchowowych postawiono warunek posiadania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego który nie był niezbędny do udzielenia zamówienia na dostawę maszyn i urządzeń. Ponadto postawiono warunek posiadania doświadczenia w prowadzeniu działalności hodowlano-podchowowej ryb bez określenia w SIWZ ani wielkości ww. działalności, ani w jaki sposób wpływa ona na dostawę i montaż maszyn i urządzeń. Powyższe, skutkuje koniecznością wyliczenia wydatków niekwalifikowanych w przedmiotowym zamówieniu w świetle Decyzji KE_ C(2019) 3452 final z dnia 14.05.2019 r. zgodnie z pkt 11 -Zastosowanie: –kryteriów wykluczenia, kwalifikacji, udzielenia zamówienia lub –warunków realizacji zamówień lub –specyfikacji technicznej, które nie są dyskryminacyjne w rozumieniu poprzedniego rodzaju nieprawidłowości, ale w inny sposób ograniczają dostęp dla wykonawców - stawka korekty 10%. Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr OR11-6520.13-OR1100004/19 wynoszą 251.056,91 PLN/ 56.436,31 EUR, w tym dofinansowanie ze środków UE 225.776,22 PLN, tj. 67.671,12 EUR, wg kursu EUR 4,4485. Typ ustalenia (ID): 8.11 – Zastosowanie kryteriów wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia lub specyfikacji technicznej, które nie są dyskryminujące w rozumieniu poprzedniego rodzaju
--------------------	---

	nieprawidłowości, ale które wciąż ograniczają dostęp wykonawców. Ogółem wydatki niekwalifikowalne we wniosku o płatność nr OR11-6520.13-OR1100004/19 wynoszą 301.034,96 PLN/ 67.671,12 EUR, w tym dofinansowanie ze środków UE 225 776,22 PLN, tj. 50 753,34 EUR, wg kursu EUR 4,4485
Stanowisko IA	W związku z wykazaniem w RZW (w dodatku 8 do RZW dla EFMR) kwoty 301.034,96 PLN/ 67.671,12 EUR, IA nie oczekuje dodatkowych działań naprawczych Zgodnie z zapisami podrozdziału 3.3 Wytycznej KE EGESIF_15-0002-04 final z 17.12.2018 w przypadku dokonania przez IA doboru próby w próbie – do kalkulacji błędu rezydualnego na poziomie programu operacyjnego zastosowany został błąd ekstrapolowany. Wartość błędu w projekcie po ekstrapolacji liczona do poziomu błędu w programie wynosi 301.034,96 PLN/ 67.671,12 EUR.

W odniesieniu do pozostałych pozycji wykazanych w załączniku 4 nie stwierdzono nieprawidłowości finansowych.

Rezultaty audytu operacji zostały ujęte w załączniku 2.

5.8. Wyjaśnienie zastosowanych przez IZ/ IC korekt w roku obrachunkowym, przed wystaniem do KE zestawienia wydatków oraz będących wynikiem audytu operacji

Wydatki niekwalifikowalne stwierdzone w wyniku audytu operacji w łącznej wysokości 590 381,99 PLN/129 515,95 EUR zostały wykazane w dodatku 8 do RZW, natomiast 17 791,54 PLN/3 807,30 EUR w deklaracji.

Ponadto, w trakcie audytu operacji ustalono, że nie wystąpiły przypadki, gdy IZ przed dokonaniem wyboru próby przez IA zidentyfikowała ustalenia i podjęła niezbędne działania, a nieprawidłowe kwoty wydatków zostały skorygowane w zestawieniu wydatków.

5.9. Porównanie poziomu błędu z badania i błędu rezydualnego do istotności oraz wyjaśnienie, czy ma to wpływ na opinię audytową

W wyniku audytu operacji stwierdzono wydatki niekwalifikowalne na kwotę 608.173,53 PLN / 133.323,25 EUR, po ekstrapolacji prób w próbie na projekt wydatki niekwalifikowane wyniosły 624 603,12 PLN / 136.832,87 EUR. Ponieważ stwierdzone błędy finansowe miały charakter losowy, dokonano ich ekstrapolacji.

W celu sporządzenia opinii audytowej i sprawozdania z kontroli, o których mowa w art. 127 ust. 5 lit. a) rozporządzenia 1303/2013, na podstawie wyników audytów operacji IA obliczyła łączny wskaźnik błędów, który jest sumą oczekiwanych błędów losowych oraz, w stosownych

przypadkach, błędów systemowych i nieskorygowanych błędów będących anomalią, w przeliczeniu na populację.

Rezultaty audytu operacji znajdują się w załączniku 2, a obliczenia dotyczące poziomu błędu stanowią załącznik 5.

Informacje nt. poziomu błędu przedstawia poniższa tabela.

	PLN	EUR
NLB	0,55%	0,54%
NLB wartość finansowa	4.085.409,77	890.091,26
Błąd systemowy	0,00	0,00
Błąd całkowity wartość finansowa (z uwzględnieniem błędu systemowego)	4.085.409,77	890.091,26
Błąd całkowity (z uwzględnieniem błędu systemowego)	0,55%	0,54%
Błąd finansowy całkowity po uwzględnieniu działań naprawczych (błąd rezydualny)	3.428.652,89	746.243,20
Procentowy wskaźnik błędu rezydualnego	0,47%	0,46%
Kwota korekty mającej ograniczyć ryzyko rezydualne do poziomu istotności (ekstrapolowana korekta finansowa)	0	0

5.10. Informacje o wynikach próby uzupełniającej

W odniesieniu do roku obrachunkowego 2022/2023 nie wybrano próby uzupełniającej.

5.11. Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy oraz informacje na temat podjętych działań naprawczych, szacowanej wysokości błędów oraz możliwych korekt

W trakcie prowadzonego audytu operacji IA nie stwierdziła błędów systemowych.

Stwierdzone błędy finansowe miały charakter losowy, więc dokonano ich ekstrapolacji.

5.12. Follow-up ustaleń z audytów operacji poczynionych w poprzednich latach, w szczególności ustaleń systemowych

Na podstawie przeprowadzonego audytu follow-up stwierdzono, że wszystkie rekomendacje wydane w poprzednich latach zostały wdrożone, co przedstawione zostało w załączniku 6.

5.13. Wnioski z audytu operacji dotyczące skuteczności systemu zarządzania i kontroli

W wyniku audytu operacji IA stwierdziła błędy finansowe na kwotę 608.173,53 PLN / 133.323,25 EUR.

Za rok obrachunkowy 2022/2023 łączny poziom błędu wynosi 0,55% PLN /0,54% EUR.

Łączny poziom błędu rezydualnego wynosi 0,47% PLN / 0,46% EUR.

W związku z powyższym, SZiK ustanowiony dla PORiM funkcjonował skutecznie, tak by dostarczyć racjonalne zapewnienie, że wydatki zadeklarowane w okresie od 1.07.2022 do 30.06.2023 oraz certyfikowane przez IC do KE w okresie do 31.07.2023 są poprawne, i tym samym dają racjonalne zapewnienie, że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe.

6. Audyt zestawienia wydatków

6.1. Wskazanie podmiotów, które przeprowadziły audyt zestawienia wydatków

Audyt zestawienia wydatków wykonała ICE IAS w Warszawie.

6.2. Opis podejścia kontrolnego

Zgodnie z art. 29 rozporządzenia 480/2014 audyty zestawienia wydatków są przeprowadzane przez IA w odniesieniu do każdego roku obrachunkowego.

Celem audytu zestawienia wydatków jest potwierdzenie, że wszystkie elementy wymagane przez art. 137 rozporządzenia 1303/2013 są kompletne, rzetelne, prawidłowo ujęte w zestawieniu wydatków i opierają się na zapisach księgowych prowadzonych przez IC.

Audyt zestawienia wydatków jest elementem audytu SZiK.

W ramach II etapu audytu SZiK badaniu poddano KWK 8 (dla funkcji IZ) i KWK 13 (dla funkcji IC), w zakresie określonym w załączniku 7.

Czynności w ramach audytu przeprowadzone zostały w IC tj. w instytucji, która zgodnie z OFiP programu operacyjnego jest odpowiedzialna za sporządzanie:

- zestawienia wydatków, prowadzenie ewidencji księgowej wydatków, kwot odzyskanych i do odzyskania;
- rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli oraz deklaracji zarządczej.

Zgodnie z art. 21 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, IC przekazuje do IA projekt RZW, o którym mowa w art. 137 rozporządzenia 1303/2013 oraz projekty deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania, o których mowa w art. 63 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia 2018/1046¹¹, w terminie do 31 października roku, w którym kończy się rok obrachunkowy, którego dotyczy zestawienie wydatków. Ostateczne wersje ww. dokumentów przekazywane są do IA w terminie do 31 stycznia roku następującego po roku, którego dotyczą te dokumenty.

Projekty ww. dokumentów za rok obrachunkowy 2022/2023 wpłynęły do IA 13.12.2023 (pismo nr P1.9010.19.2023.KRX z 13.12.2023) oraz 09.02.2024 (pismo nr IP1.9010.19.2023.KRX z 09.02.2024).

Kwoty wskazane w dodatku 8 projektu RZW prezentuje poniższa tabela:

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) 1296/2013, (UE) 1301/2013, (UE) 1303/2013, (UE) 1304/2013, (UE) 1309/2013, (UE) 1316/2013, (UE) 223/2014 i (UE) 283/2014 oraz decyzję 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) 966/2012.

Fundusz	Wydatki kwalifikowane ujęte we wnioskach o płatność przedłożonych KE (kolumna A RZW)	Wydatki kwalifikowalne zadeklarowane zgodnie z art. 137 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1303/2013 (kolumna C RZW)	Różnica
EFRM	163 402 761,04 EUR	161 335 251,05 EUR	2 067 509,99 EUR

W trakcie audytu IA sprawdziła, czy procedury zapewniają, że:

- łączna kwota wydatków kwalifikowalnych ujęta w systemie księgowym IC jest zgodna z wydatkami zawartymi we wnioskach o płatność okresową przekazanymi do KE w roku obrachunkowym (po dokonaniu korekt błędów pisarskich/podwójnych wpisów),
- odjęte zostaną wszystkie nieprawidłowe kwoty wynikające z kontroli zarządczych i audytów (IA, KE, ETO),
- kwoty odzyskane/wycofane, kwoty do odzyskania, kwoty nieściągalne zostaną odpowiednio uwzględnione w zestawieniu wydatków,
- zestawienie wydatków zostanie terminowo przekazane do IZ, IA – celem oceny oraz do KE.

Na wybranej do audytu operacji próbie („dodatniej”) IA zweryfikowała czy:

- łączna kwota wydatków kwalifikowalnych zgodnie z art 137 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1303/2013 zgadza się z wydatkami (i odpowiadającym im wkładem publicznym) zawartymi we wnioskach o płatność złożonych do KE,
- wszystkie nieprawidłowe kwoty wykryte w ramach operacji objętych próbą zostały wyłączone z zestawienia wydatków.

Na wybranej do audytu operacji próbie „ujemnej” IA potwierdziła czy:

- wszystkie nieprawidłowe kwoty zostały wyłączone z rachunków/zestawienia wydatków,
- wymagane korekty finansowe były odpowiednio odzwierciedlone w księgach rachunkowych danego roku obrachunkowego.

Ponadto do operacji wchodzących w skład próby będącej przedmiotem audytu, IA sprawdziła, czy zaliczki z pomocy państwa wypłacone beneficjentom są poparte informacjami udostępnionymi na poziomie IZ i IC. Celem tych kontroli jest również potwierdzenie wiarygodności ścieżki audytu systemu księgowego.

Po otrzymaniu projektu zestawienia wydatków dostarczonego przez IC IA sprawdza, czy projekt zestawienia wydatków został opracowany zgodnie ze wzorem przedstawionym

w rozporządzeniu 1011/2014¹². IA weryfikuje również, czy w odpowiednich dodatkach ujawnione zostały korekty finansowe będące wynikiem audytu operacji zgodnie z art. 127 ust. 1 rozporządzenia 1303/2013.

Po otrzymaniu zestawienia wydatków, IA sprawdza, czy:

- a) całkowita kwota kwalifikowalnych wydatków zadeklarowanych zgodnie z art. 137 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1303/2013 pokrywa się z wydatkami (oraz odnośnym wkładem publicznym) ujętymi we wnioskach o płatność przedłożonych KE w odniesieniu do właściwego roku obrachunkowego. W przypadku różnic IA ocenia stosowność wyjaśnień przedstawionych w zestawieniu wydatków;
- b) wszystkie kwoty wycofane i odzyskane w roku obrachunkowym, kwoty, które mają być odzyskane na koniec roku obrachunkowego, kwoty odzyskane na podstawie art. 71 rozporządzenia 1303/2013, nieściągalne należności przedstawione w zestawieniu wydatków oraz kwoty podlegające zwrotowi prezentowane w sprawozdaniu finansowym, odpowiadają kwotom zarejestrowanym w systemie księgowym IC i czy opierają się na uzasadnionych decyzjach podjętych przez odpowiedzialną IZ lub IC;
- c) wydatki zostały wyłączone, w stosownych przypadkach, z zestawienia wydatków, zgodnie z art. 137 ust. 2 rozporządzenia 1303/2013, z uwagi na prowadzoną ocenę legalności i prawidłowości; IA sprawdza również, czy wszystkie pozostałe korekty wymagane w wyniku kontroli zarządczych lub audytów zostały w poprawny sposób ujęte w zestawieniu wydatków za dany rok obrachunkowy;
- d) kwoty wkładów w ramach programu wpłacone do IF oraz zaliczki z pomocy państwa wypłacone beneficjentom są poparte informacjami udostępnionymi w szczególności przez IZ oraz IC;
- e) kolumna C w dodatku 1 do RZW zawiera tylko kwoty płatności dokonanych na rzecz beneficjentów w terminie określonym w art. 132 ust. 1 rozporządzenia 1303/2013.

W ramach prowadzonego badania, IA wzięta pod uwagę dostępne wyniki:

- audytu systemu IA,
- audytu operacji IA,
- kontroli zarządczych IZ/weryfikacji IC,
- kontroli przeprowadzonych przez KE,
- kontroli przeprowadzonych przez ETO (po stanowisku KE),
- kontroli prowadzonych przez inne uprawnione jednostki,

¹² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 1011/2014 z 22.09.2014 ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi.

- wyniki pozostałych audytów i kontroli, do których ma dostęp IA.

W odniesieniu do roku obrachunkowego 2022/2023 odbyła się misja audytowa KE.

11 lipca 2023 r. pismem nr Ares(2023)4808982 KE przekazała ostateczne wyniki z audytu nr 2023/PL/KR7/MARE/E1 „Audyty tematyczne 2014–2020” dla wspólnych instrukcji konsularnych 2014PL14MFOP001. KE ustaliła, że brak jest nieprawidłowości.

6.3. Wskazanie wniosków wyciągniętych z audytu w odniesieniu do kompletności, rzetelności i prawdziwości zestawienia wydatków, w tym wskazanie korekt finansowych, które wprowadzono i ujęto w zestawieniu wydatków w następstwie wyników audytów systemu lub audytów operacji

W wyniku audytu zestawienia wydatków IA potwierdziła, że:

- wydatki ujęte w zestawieniu wydatków za rok obrachunkowy 2022/2023, o których zwrot wystąpiono do KE, są zgodne z prawem i prawidłowe,
- wszystkie elementy wymagane przez art. 137 rozporządzenia 1303/2013 są kompletne, rzetelne, prawidłowo ujęte w zestawieniu wydatków i opierają się na zapisach księgowych prowadzonych przez IC,
- przeprowadzony audyt nie stawia pod znakiem zapytania twierdzeń zawartych w deklaracji zarządczej.

W przypadku braku uwzględnienia powyższych ustaleń w ostatecznej wersji dodatku 8, ocena KWK 12 może zostać obniżona.

IA ustaliła, że w roku obrachunkowym 2022/2023 kwoty wyłączone na podstawie art. 137 ust. 2 rozporządzenia 1303/2013 wyniosły 1.922.864,78 EUR.

1) Wyniki audytu systemu

W wyniku przeprowadzonego II etapu audytu SZiK:

- KWK 8 (dla funkcji IZ) został oceniony w kategorii 1 – System funkcjonuje dobrze, nie są potrzebne są żadne usprawnienia.
- KWK 13 (dla funkcji IC) został oceniony w kategorii 1 – System funkcjonuje, potrzebne są jednak pewne usprawnienia.

Wyniki przeprowadzonego I etapu audytu systemu zostały opisane w rozdziale 4 Audyty systemu.

Instytucja Zarządzająca

KWK 8

Odpowiednie procedury sporządzania deklaracji zarządczej oraz rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytu i kontroli

KO 33 (8.1) – 34 (8.2)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

KO 35 (8.3)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

KO 36 (8.4)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

Podsumowanie testów dla KWK 8

Test 1 w ramach KO 34 został przeprowadzony na projekcie deklaracji zarządczej dla roku obrachunkowego 2022/2023.

Testy 1 i 2 w ramach KO 35 zostały przeprowadzone na projekcie rocznego podsumowania oraz deklaracji zarządczej dla roku obrachunkowego 2022/2023.

KWK 8 został oceniony w kategorii 1.

Instytucja Certyfikująca

KWK 13

Odpowiednie procedury sporządzania i poświadczania kompletności, rzetelności i prawdziwości rocznego zestawienia wydatków

KO 50 (13.1)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

KO 51 (13.2)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

KO 52 (13.3) – 54 (13.5)

Potwierdzono spełnienie wymogów.

Ponadto, IA zweryfikowała uzgodnienie dokonane przez IC dotyczące informacji zaprezentowanych w dodatku 2 i dodatku 8 oraz ich spójność z informacjami zawartymi w rocznym podsumowaniu końcowych sprawozdań z audytów i przeprowadzonych kontroli (w szczególności z tabelami A, B i C).

IA na podstawie zapisów zawartych w Rejestrze Obciążeń na Projekcie, zweryfikowała, czy kwoty wykazane w dodatku 2 i dodatku 8 są zgodne i spójne z kwotami wykazanymi

w odpowiednich tabelach rocznego podsumowania końcowych sprawozdań z audytów i przeprowadzonych kontroli (w szczególności z tabelami A, B i C) oraz z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu z kontroli, a także czy do każdej kwoty wykazanej w dodatku 8 została przypisana odpowiednia informacja dotycząca podstawy decyzji o zwrocie i przyczyn dokonania wycofania danej kwoty.

Podsumowanie testów dla KWK 13

Test w ramach KO 50 został przeprowadzony na próbie wszystkich wniosków o płatność wybranych do próby w IZ/IP w ramach I etapu audytu SZiK (test 1 w KO 17), tj. na próbie 5 wniosków o płatność.

Test 1 w ramach KO 52 został przeprowadzony na próbie 3 kwot odzyskanych.

IA potwierdziła także, że w dodatku 8 do projektu RZW IC uzgodniła całkowitą kwotę kwalifikowalnych wydatków ujętych w projekcie zestawienia wydatków z całkowitą kwotą ujętą w systemach księgowych IC i z wydatkami (oraz odnośnym wkładem publicznym) ujętymi we wnioskach o płatność przedłożonych KE w odniesieniu do właściwego roku obrachunkowego.

Rezultaty audytu systemu znajdują się w załączniku 1.

Rezultaty audytu follow-up znajdują się w załączniku 6.

2) Wyniki audytu na próbie operacji

W wyniku audytu wybranych do próby operacji, IA potwierdziła, że całkowita kwota kwalifikowalnych wydatków zadeklarowanych zgodnie z art. 137 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1303/2013 jest zgodna z wydatkami (i odpowiadającymi im wkładami publicznymi) zawartymi we wnioskach o płatność złożonych do KE. Na ww. próbie IA potwierdziła również, że płatności na rzecz beneficjentów dokonane zostały w terminach zgodnych z art. 132 rozporządzenia 1303/2013.

Rezultaty audytu operacji znajdują się w załączniku 6.

3) Wyniki audytów KE i ETO

W odniesieniu do badanego roku obrachunkowego nie zostały przeprowadzone i zakończone przez KE/ETO audyty, których wyniki miały wpływ na RZW 2022/2023.

KWK 13 został oceniony w kategorii 1.

6.4. Ocena, czy stwierdzone błędy mają charakter systemowy

IA nie stwierdziła błędów systemowych, wpływających na kompletność, rzetelność i prawdziwość ujęcia informacji w zestawieniu wydatków.

7. Działania nadzorcze IA

IA nie deleguje wykonywania zadań audytowych innym podmiotom. Również opinia wydawana przez IA nie opiera się na wynikach pracy wykonanej przez podmioty trzecie.

8. Inne informacje (jeśli dotyczy)

8.1. W stosownych przypadkach informacje na temat zgłoszonych nadużyć finansowych i podejrzeń nadużyć finansowych w kontekście audytów przeprowadzonych przez IA (w tym przypadków wskazanych przez inne krajowe lub unijne organy i związanych z operacjami, w odniesieniu do których IA przeprowadziła audyt), wraz z podjętymi środkami

Działając zgodnie z procedurą IA „Audyt europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFIS), Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (EFPNP) oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS)”¹³, która obejmuje kwestię podejścia do badania podejrzeń nadużyć finansowych zarówno w audycie systemu jaki i w audycie operacji, IA w odniesieniu do EFMR nie stwierdziła przypadków podejrzeń nadużyć finansowych, zidentyfikowanych w trakcie audytu wykonywanego przed złożeniem RSK, w tym przypadków wskazanych przez inne krajowe lub unijne organy, związanych z operacjami, w odniesieniu do których IA przeprowadziła audyt.

8.2. W stosownych przypadkach późniejsze wydarzenia, które miały miejsce po złożeniu zestawienia wydatków do IA i przed przekazaniem KE rocznego sprawozdania z kontroli na mocy art. 127 ust. 5 lit. b rozporządzenia 1303/2013 i zostały uwzględnione podczas ustanawiania poziomu pewności i sporządzania opinii przez IA

W okresie między otrzymaniem zestawienia wydatków, a sporządzeniem opinii audytowej, IA w odniesieniu do EFMR nie dowiedziała się o zaistnieniu wydarzeń mających wpływ na wysokość kwot wykazanych w sprawozdaniu, w szczególności wydatków zadeklarowanych, jako zgodne z prawem i prawidłowe.

Informacja na temat przeprowadzonych prac w zakresie wiarygodności danych dotyczących wykonania zadań oraz uzyskanego poziomu pewności

Weryfikacja i ocena wiarygodności wskaźników i celów pośrednich, zgodnie z art. 27 ust. 2 lit. c rozporządzenia 480/2014, jest przedmiotem badania IA w ramach audytu operacji i audytu systemu.

W trakcie audytu operacji IA sprawdziła czy:

¹³ w częściach (m.in.): Części ogólna – wskazówki metodologiczne, Audyt systemu, Audyt operacji, Zapewnienie jakości.

- we wniosku o dofinansowanie/umowie o dofinansowanie zostały określone wskaźniki (finansowe, produktu, rezultatu bezpośredniego, rezultatu długoterminowego),
- ww. wskaźniki zostały osiągnięte,
- nie jest zagrożone osiągnięcie ww. wskaźników,
- dane dotyczące ww. wskaźników wprowadzone do systemu Lider są zgodne z danymi rzeczywistymi.

Ponadto, kwestia wiarygodności danych dotyczących wskaźników była badana w ramach audytu SZiK w zakresie KWK 6.

W KO 23 (6.1), IA sprawdziła czy:

- odpowiedni zakres danych dotyczących m.in. wniosków o płatność zawierających informacje o wskaźnikach został wprowadzony do Lider i czy wprowadzone dane są prawidłowe.

IA potwierdziła prawidłowość i poprawność danych w zakresie wiarygodności danych dotyczących wykonania zadań.

9. Ogólny poziom pewności

9.1. Wskazanie ogólnego poziomu pewności w odniesieniu do właściwego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli

Całkowity poziom zapewnienia dotyczącego skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli wynosi 95%. Powyższy poziom zapewnienia uzyskano w 25% na podstawie audytu systemu oraz w 70% w oparciu o audyt operacji.

W roku audytowym, którego dotyczy sprawozdanie stwierdzono, że ustanowiony system zarządzania i kontroli funkcjonuje, potrzebne są jednak pewne usprawnienia (kategoria 2). Ocena została dokonana poprzez połączenie konkluzji wyrażonych na poziomie poszczególnych instytucji z uwzględnieniem wszystkich mechanizmów kontrolnych zaprojektowanych w systemach.

W wyniku audytu operacji stwierdzono błędy finansowe, w związku, z którymi ustalono wydatki niekwalifikowalne na kwotę PLN 608.173,53/ 133.323,25 EUR. Po ekstrapolacji błędów stwierdzonych w zbadanej próbie w próbie wydatki niekwalifikowalne wyniosły: 624.603,12 PLN / 136.832,87 EUR

Po dokonaniu ekstrapolacji łączny poziom błędu wyniósł: 0,55% PLN / 0,54% EUR.

Łączny poziom błędu rezydualnego wyniósł 0,47% PLN / 0,46% EUR.

W wyniku audytu wartości ujemnych potwierdzono prawidłowość korekt dokonanych przez instytucje.

W związku z powyższym IA wyda roczną opinię, o której mowa w art. 127 ust. 5 lit. a rozporządzenia 1303/2013 bez zastrzeżeń.

Osiągnięte wnioski mają zastosowanie do całego PORiM.

9.2. Ocena wprowadzonych działań naprawczych i zapobiegawczych

Stan wdrożenia zaleceń z RSK będzie przedmiotem oceny w ramach audytu follow-up.

Z upoważnienia
Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

Dyrektor
Departamentu Audytu Środków Publicznych
w Ministerstwie Finansów

Dominik Zalewski

Załączniki:

Wyniki audytu systemu

- 1 – Rezultaty audytu systemu
- 6 – Rezultaty follow-up
- 7 – Zakres audytu zestawienia wydatków

Wyniki audytu operacji

- 2 – Rezultaty audytu operacji

Obliczenia dotyczące wyboru próby i poziomu błędu

- 3 – Obliczenia dotyczące wyboru próby i logi z ACL
- 4 – Zestawienie projektów wybranych do próby audytu operacji za rok obrachunkowy od 1.07.2022 do 30.06.2023 (próba dodatnia i próba ujemna)
- 5 – Obliczenia dotyczące poziomu błędu
- 5a – Obliczenia dotyczące poziomu błędu ekstrapolowanego